NOORD-BRABANDER.

*Utere sorum
Quid valeat?* HORATIUS.

NOMMER 79. 'S BOSCH, ZATURDAG, 2 JULIJ 1831.

Nederlanden.

's HERTOGENBOSCH, 1 *July.*

BEKENDMAKING.

De Gouverneur der Provincie Noord-Braband, berigt, dat hij, ten gevolge Zijner Majesteits besluit van den 20 junij jl, nº 63, gemagtigd is, tot den aankoop van *twintig* trekpaarden, voor de artillerie en den ponton-trein.

Dat die aankoop zal plaats hebben, op voorwaarde van *betaling in klinkende munt, dadelyk by de aflevering.*

Dat de keuring der paarden, die daartoe zullen worden aangenomen, zal plaats hebben op de Paradeplaats te *'s Hertogenbosch*, op donderdag den 7 julij aanstaande, des voormiddags ten tien ure.

Dat alle ingezetenen, geschikte paarden voor het gemelde wapen hebbende, en genegen zijnde die te verkoopen, dezelve op voorschreven dag ter keuring kunnen aanbieden.

Eindelijk, dat de vereischten dier paarden zijn als volgt:

Dat zij moeten zijn tusschen de *vyf* en *zeven* jaren oud.

Dat zij niet kleiner mogen zijn dan *een el, vyf palmen, vier duimen*, en niet grooter dan *een el, zes palmen*, alles gemeten onder een galg, van den kant van het ijzer der voorhoef, tot op het midden van den schoft.

Dat die paarden moeten zijn ruinen of merriën, langstaarten; voorts bruinen, vossen of zwarten, doch dat geene bonte witte en ook geene klophengsten zullen aangenomen worden.

Dat die paarden moeten zijn welgevormd, geëvenredigd in hunne deelen en sterk, met eenen uitgebouwden schoft, breede borst, vier goede beenen, vrij van spatten en gallen, hooge en harde hoeven, kort gekoot, goed van gezigt en zonder eenig gebrek aan de oogen, hebbende vooral eenen goeden adem, en geschikt zijnde voor den dienst, waartoe zij bestemd zijn.

Gelast voorts, dat deze ter diligentie van de burgemeesters der steden en gemeenten, in de arrondissementen 's Hertogenbosch en Eindhoven, zal worden gepubliceerd en geaffigeerd, ter plaatse daartoe gebruikelijk.

's Hertogenbosch, den 25 *Juny* 1831.

De Gouverneur *voornoemd*,
A. J. L. VAN DEN BOGAERDE.

Wij WILLEM, enz.

Op de voordragt van onzen staatsraad, administrateur der directe belastingen, in en uitgaande regten en accijnsen, van den 1 junij 1831;

Gehoord het rapport van onzen minister van buitenlandsche zaken, van den 21 daaraanvolgende, nº 18;

Gelet op de eerste zinsnede van artikel 38 van de overeenkomst en het reglement betrekkelijk de rijnvaart, van den 31 maart 1831;

Herzien ons besluit van den 10 december 1822 (*Staatsblad*, nº 50),

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Voor de uitvoering van voorschrevene overeenkomst en reglement, zullen, als los- en landplaatsen bij in- en uitof doorvoer af- of opwaarts den Rijn en de Waal, alleen en uitsluitend worden erkend, de steden *Amsterdam, Rotterdam,* en *Dordrecht*.

2. Het bij artikel 1 bepaalde neemt niet weg, dat ook lading en lossing tot in-, uit- en doorvoer langs den Rijn en de Waal kunnen plaats hebben te *Arnhem, Nymegen, Utrecht, Schiedam, Doesburg, Deventer* en *Zutphen*, alsmede te *Lobith*, voor de den Rijn afkomende goederen, bestemd naar eene andere dan de lossingsplaats van het schip, doch een en ander alleen op den voet der algemeene wetgeving, wat betreft de aangifte, visitatie en verschuldigdheid en waarborging der regten van in-, uit- en doorvoer en van de accijnsen

Onze staatsraad, administrateur voornoemd is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden gedrukt.

Gegeven te 's Gravenhage, den 22 junij des jaars 1831, het achttiende van onze regering.

(*Geteekend*) WILLEM.

— De eerste nieuwe haring is in Holland aangekomen.

Polen.

WARSCHAU, 20 *Juny.*

De *Staats-Courant* meldt heden nader het volgende, omtrent de expeditie van de generaals *Gielgud* en *Chlapowski*: «De berigten aangaande den togt naar Lithauen, zijn zeer verblijdend; reeds is de vrees verdwenen, dat het corps van den generaal *Gielgud* door overmagt zou kunnen vervolgd worden; hij heeft zich reeds met de hoofdmagt der opstandelingen vereenigd, zich over het algemeen versterkt, en hun dat vertrouwen ingeboezemd, hetwelk de ondersteuning van eene zegevierende geregelde krijgsmagt verwekt. Deze opstandelingen waren tot dus verre slecht gewapend, niet georganiseerd, aan zich zelven overgelaten en streden met onbegrijpelijke dapperheid en volharding; thans zal er door middel van ervarene bevelhebbers, aan welken er ganschelijk gebrek was, meer eenheid in hunne operatien gebragt worden. Geen aanmerkelijk russisch corps vervolgt den generaal *Gielgud*. — De poolsche generaal *Dembinski* is over de Niemen getrokken en wil, in gemeenschap met den generaal *Chlapowski*, op Wilna losgaan. Wilna was nog steeds door de insurgenten ingesloten, die in den omtrek 2500 man sterk waren. In Wilna zelf bevonden zich 6000 man infanterie en 2000 man kavallerie russische bezetting, de laatsten grootendeels Kirgisen, benevens 30 stukken geschut. Te Kauen stonden de russische generaals *Frieken, Sacken* en *Annenkoff* met 5000 man en 24 stukken geschut. De Samogitiers aan gene zijde van de Niemen werden gekommandeerd door *Oginski, Zaluski, Potoski* en eene jonge dame, de gravin *Plater*, die een regement uhlanen bijeengebragt heeft.»

Ten aanzien der operatien van de hoofd-armee meld de courant van Warschau, dat de generaal *Jankowski* een voordeelig gevecht met den vijand heeft gehad, dat er eene aanmerkelijke russische krijgsmagt in de omstreken van Zierozk is waargenomen, en dat zich in den nacht van den 15 op den 16 dezer in de hoofdstad zelve reeds het gerucht verspreid had, dat de kozakken bij Bialolenka in de nabijheid van Warschau waren verschenen. Een honderdtal kozakken waren werkelijk bij Zegrz over de Narew gegaan en hadden zich aan den linker oever van die rivier vertoond; maar bij het aanrukken van een poolsch eskadron kavallerie waren zij ijlings weder over de rivier teruggetrokken, nadat zij eenig vee weggevoerd hadden.

De *Warschausche Courrier* meldt het volgende, aangaande de krijgsgebeurtenissen: «Onze armée is weder met den vijand in gevecht; den 15 en 16 dezer vielen er, in den omtrek eenige mijlen van de hoofdstad, kleine schermutselingen voor; doch tot dus verre hebben wij nog geene voldoende tijdingen daaromtrent ontvangen; men zegt, dat de generaal *Jankowski* met voordeel gestreden heeft. Behalve eenige strooppartijen en verkenningen is er den 17 dezer, op de gansche linie van de Narew tot Siedlce, geen gevecht voorgevallen. — Landlieden, die van Wengorow komen, verzekeren, dat den 11 en 12 dezer het corps van den generaal *Creutz* bij Granna over den Bug was gegaan.»

— Alle dagbladen geven berigt, dat de stad Bobruijsk aan de Berezina door de lithausche opstandelingen is ingenomen. De *Warschausche Courant* meldt daaromtrent nader het volgende: «De gouverneur van Bobruijsk had aanschrijving gedaan, om binnen korten tijd een groot aantal wagens met levensmiddelen binnen de vesting te brengen. De opstandelingen maakten afspraak met elkander, verkleedden zich als landlieden, staken heimelijk wapenen bij zich en kwamen zoo met de transporten zonder zwarigheid in de stad. Aldaar namen zij den gouverneur dadelijk gevangen, en maakten zich, zonder een schot te doen, van de vesting meester.

— De nationale regering heeft in de munt te Warschau dukaten onder hollandschen stempel laten slaan.

Er is te weinig geld voorhanden om de kasbiljetten in te wisselen. Een der dagbladen doet den voorslag om de klokken, die tot het gieten van geschut zijn bestemd, te gebruiken tot het slaan van munt, gelijk zulks eens in Frankrijk, gedurende de revolutie, gebeurd is.

Van den 21.

Onze dagbladen bevestigen heden de tijding, dat de Russen voornemens zijn, om in het Plozkische over de Weichsel te gaan. Hunne gansche hoofdmagt bevindt zich in dit Wojewodschap en is tusschen Modlin en Sierozk bijeengetrokken. Aldaar maken zij onderscheidene toebereidselen, slaan bruggen op enz., en het

is derhalve te verwachten, dat binnen kort weder een ernstig gevecht zal voorvallen.

De Russen hebben Wijszogrod bezet, en een corps nadert de stad Plozk.

Engeland.

LONDEN 28 *Juny.*

Prins *Leopold* heeft de belgische kroon aangenomen.

Hij heeft zijn besluit aan de belgische deputatie voor haar vertrek verleden zondag bij dezen brief te kennen gegeven.

»Mijne heeren, ik ben zeer gevoelig over het verlangen, waarvan het congres van Belgie u de tolken heeft gemaakt.

»Dit blijk van vertrouwen is des te vleijender voor mij, daar het van mijnentwege niet was gevraagd.

»Menschelijke lotsbestemmingen leveren geene edeler en nuttiger taak op dan die van geroepen te zijn om de onafhankelijkheid te handhaven en de vrijdommen van eene natie te bevestigen. Eene zending van zoo hoog belang alleen kan mij overhalen om eenen onafhankelijken toestand te verlaten en mij te scheiden van een land, waaraan ik verbonden ben geweest door de heiligste banden en herinneringen, en dat mij zoo menig blijk van zijne welwillendheid en deelneming gegeven heeft.

»Ik neem dan, mijne heeren, het aanbod aan, dat gij mij doet, onder dien verstande, dat het aan het congres der nationale vertegenwoordigers zal vrijstaan om de maatregelen te nemen, die alleen den nieuwen staat kunnen constitueren, en dus daarvoor de erkenning der Mogendheden van Europa verzekeren. Hierdoor zal het congres mij in staat stellen om mij geheel aan Belgie over te geven, en om aan zijnen welvaart en voorspoed de betrekkingen toe te wijden, die ik gevormd heb in landen, wier vriendschap daarvoor van wezenlijk belang is, en om het, zoo veel van mijne medewerking afhangt, een onafhankelijk en gelukkig bestaan te verzekeren. »*Den* 26 *juny* 1831.»

De conferentie heeft, ten gevolge dezer aanneming, een van hare leden, de baron *van Wassemberg*, gezant van Oostenrijk, zondag l.l. naar 's Gravenhage gezonden, om Z. M. den Koning van Holland kennis te geven van den uitslag der onderhandelingen en aan te honden op hoogstdeszelfs toestemming in die schikking, op den afstand van Luxemburg en op de bekrachtiging van de verheffing van prins *Leopold* tot de souvereiniteit van een grondgebied, dat hij zweren kan te zullen handhaven, met inwilliging van alle partijen en behoudens den vrede van Europa.

— Gisteren morgen is *don Pedro* te Londen aangekomen, en door lord *Palmerston*, namens den Koning, verwelkomd geworden.

Frankrijk.

PARIJS, 23 *Junij.*

Van *St. Omer* wordt gemeld, dat eenige arbeiders, die aan de opruiming van de ruines van *St. Bertin* bezig waren, eenen kelder ontdekt hebben, op welks muren eene kroon met drie leliën gebeeldhoud waren; een geraamte, welks hoofd tegen die kroon rustte; stukken van kleederen en eenen metalen kelk werden mede in dien grafkelder gevonden. De regering houdt zich met deze bijzonderheden, die tot onderscheidene gissingen aanleiding geven, bezig.

Belgie.

BRUSSEL, 28 *Juny.*

In de zitting van het nationaal congres van gisteren, 27 juny, werd gelezen een brief van den heer *C. Rodenbach*, daarbij een verlof van veertien dagen vragende, hetwelk hem slechts voor acht dagen verleend werd.

De concept wet, betrekkelijk den eed en het daarop gelegde regt van registratie wordt, na eenige deliberatie, aangenomen.

De heer *van Meenen* deed het volgend voorstel: «ik heb de eer, het congres voor te stellen, dat de minister van buitenlandsche zaken in deze vergadering zal worden ontboden, ten einde de in zijne magt zijnde inlichtingen te geven over de, te Londen, door onze deputatie en commissarissen, gevoerde onderhandelingen, zoo wel met den prins van *Saksen-Coburg* als met de gemagtigden der conferentie, en over den vermoedelijken uitslag dezer onderhandelingen.»

Daarna vatte de heer *Gendebien* het woord op en zeide: «de mededeeling, welke het geachte lid vordert, is des te noodzakelijker en vermag ons des te minder geweigerd worden, daar, toen men ons uitstel vroeg, men den termijn van dat uitstel op den 20 junij bepaald had. Het congres heeft tien dagen langer ingewilligd. Sedert den 3 junij heeft men tijd gehad om informatien in te winnen, welke het ministerie ons moet mededeelen, ten einde ons tot geleide te strekken van hetgeen ons op den 30 te doen staat. Wij hebben eene deputatie benoemd, aan welker hoofd wij onzen president gesteld hebben. Deze onze president heeft, zoo ik wel onderrigt ben, met onzen Regent en zelfs met onzen minister van buitenlandsche zaken gecorrespondeerd. Wat ons aanbelangt, wij hebben geen teeken van leven gezien, noch van onze commissie, noch van onzen president. Naar mijn oordeel echter, moest een en ander regtstreeks het congres behandelen; dewijl zulks echter niet geschied is, moeten wij den minister van buitenlandsche zaken wel inlichting vragen over de berigten, die hem geworden zijn.»

Het voorstel van den heer *van Meenen* aangenomen zijnde, werd er eene boodschap naar gezegden minister gezonden, om hem uit te noodigen van ter vergadering te verschijnen.

Inmiddels bragt de heer *Jottrand* een rapport uit over het voorstel van den heer *Piquet*, betrekkelijk het regt van in- en uitvoer op steenkolen, hetwelk gedrukt en rondgedeeld zal worden, en stelde de heer *Ch. Vilain XIIII* voor, dat de minister van binnenlandsche zaken uitgenoodigd zou worden tot het indienen van het beloofde ontwerp van wet over de organisatie der provincien. De vergadering besloot, dat ook die minister verzocht zou worden, om ook ter vergadering te verschijnen, om zich deswegens te verklaren; daarna trad de heer *Lebeau*, minister van buitenlandsche zaken, de vergaderzaal in, de heer *van Meenen* herhaalde zijn voorstel en de ontwikkeling daarvan, en de heer *Lebeau* sprak, terwijl de grootste stilte heerschte, als volgt:

«Een gedeelte van het voorstel van het geachte lid rust op eene dwaling in de daadzaken. Daarbij wordt verondersteld, dat de deputatie zich met het gouvernement in betrekking gesteld heeft. De deputatie kan alleen betrekking met het congres hebben; zij heeft hare instructien van het congres ontvangen, en is wegens hare handelingen, alleen aan het congres verantwoordelijk. Ook heb ik geene betrekking met eenig lid derzelve gehad; de deputatie heeft het gouvernement hoegenaamd geen berigt doen toekomen. Wat de commissarissen aanbelangt, zoo verkondigen onderscheidene mij toegezonden depêches, dat dat zij nog aan het onderhandelen zijn; het schijnt, dat deze onderhandelingen niet in den eerst bepaalden kring beperkt zijn gebleven; zij hebben geleid tot onderscheidene zeer tedere vraagstukken, welker oplossing mij nog niet gemeld geworden is. Indien er een definitief resultaat geweest ware, dan zou ik de uitnoodiging, die mij gedaan is, reeds hebben beantwoord. De staat des lands, de angst, de algemeene wensch zijn mij bekend; maar de onderhandelingen zijn nog niet tot rijpheid gekomen. Ik vrees, dat eene ontijdige publiciteit haren goeden uitslag zou kunnen schaden, indien deze, tegen mijne verwachting aan, een nieuw uitstel mogt lijden. Gij zult mij, voor het tegenwoordige, veroorloven, een stilzwijgen te bewaren, dat door de noodzakelijkheid bevolen wordt; in iedere andere omstandigheid zou ik de interpellatie niet hebben afgewacht van eenen man, aan wiens vaderlandsliefde het mij aangenaam valt, hulde te bewijzen.»

Na eenige woordenwisselingen tusschen de heeren *van Meenen*, *Gendebien* en *Lebeau*, scheidde de vergadering tot den volgenden dag.

— De heer *Nothomb*, een onzer commissarissen te Londen, is eergisteren avond alhier terug gekomen.

— In de zitting van den 28 waren de afgevaardigden uit Londen gekomen, tegenwoordig; de heer *de Gerlache* deed als president verslag van de zending naar Londen, waarna de heer *Lebeau*, een paquet ter tafel bragt, dat hem, namens lord *Palmerston*, door de heeren *Devaux* en *Nothomb* was behandigd, houdende voorslagen of artikelen. die de preliminairen van een vredeverdrag zouden kunnen uitmaken. De minister, alvorens deze artikelen te lezen, verklaarde, dat de conferentie verstaan had, dat deze voorstellen insgelijks aan het hollandsch gouvernement zouden worden gedaan, en als nul en van onwaarde zouden worden beschouwd, indien zij *geheel of gedeeltelyk* door dat gouvernement verworpen wierden.

Zie hier den korten inhoud dezer artikelen:

1. Wordt verklaard, dat de grenzen van Holland bevatten zullen de landen, steden, vestingen, door die Mogendheid in 1790 bezeten.

2. Dat Belgie gevormd zal worden uit het overige van het grondgebied, dat volgens de tractaten van 1815 het koningrijk der Nederlanden uitmaakte.

3. Dat er afzonderlijke negotiatien tusschen Holland en Belgie zullen worden geopend, echter alleen betrekkelijk het bezit van Luxemburg en dat de vijf Mogendheden zich verbinden, om, tot dat deze onderhandelingen zullen afgeloopen zijn, het tegenwoordig *statu quo* te handhaven.

4. Indien het bewezen wierd, dat de republiek der Vereenigde Nederlanden slechts eene gedeeltelijke souvereiniteit over Maastricht had, zal men een middel zoeken, om elkander aangaande het bezit dier stad te verstaan;

5. Daar uit de oude grensbepaling volgen zou, dat Belgie en Holland enclaveringen op het respectieve grondgebied zouden hebben, zullen deze enclaveringen tegen elkander verruild worden.

6. De ontruiming der thans nog bezette steden en grondgebied zal plaats hebben alvorens er schikkingen omtrent de onderlinge ruilingen zullen gemaakt worden.

7. Art. 108 en volgende van het tractaat van Weenen, betrekkelijk de vaart op de rivieren, zullen ten uitvoer worden gelegd.

8. Daar zullen hollandsche en belgische commissarissen te Maastricht bijeenkomen, om tot de bepaling van het grondgebied over te gaan.

9 en 10. Belgie zal eenen neutralen staat uitmaken, zonder inmiddels het regt te verliezen van zich tegen aanval te verdedigen.

11. De haven van Antwerpen zal eene commerciele haven blijven.

12. De verdeeling van de schuld zal op zoodanige wijs ge-

schieden, dat de schulden voor de vereeniging gemaakt ten laste van de landen zullen komen, die dezelve hebben aangegaan, en er tot eene verdeeling zal worden overgegaan der sedert de vereeniging aangegane schulden.

13. Daar zullen onmiddellijk commissarissen liquidateurs ten dien einde benoemd worden, opdat Belgie provisioneel deszelfs quota in de interessen der schuld zal kunnen voldoen, onverminderd nadere verzekering.

14. De krijgsgevangenen zullen van weerskanten terstond na de ratificatie worden uitgewisseld.

15. De gesequestreerde eigendommen van particulieren, zullen insgelijks op dat tijdstip worden vrijgegeven.

16. Geene ingezetenen van het grondgebied, dat van meester veranderen zou, zal kunnen worden vervolgd wegens hunne denkwijs en daden, gedurende de revolutie aan den dag gelegd.

17. De vijf Mogendheden behouden zich voor, om hunne hulp te bewijzen, wanneer die door de belanghebbende partijen zoude worden ingeroepen.

18. De wederzijdsch aangenomen artikelen zullen in een definitief tractaat veranderd worden. (Volgen de onderteekeningen.)

— De volgende brief van prins *Leopold* aan burgemeester en wethouders van Brussel was aldaar bekend gemaakt:

Mijne heeren!

Ik heb met het grootste genoegen uwen brief van 9 junij ontvangen, en ben zeer gevoelig aan uwe gevoelens te mij waarts. [illegible] verzekerd, dat, zoo de politieke gebeurtenissen mij [illegible] zullen voeren, ik alles zal aanwenden, om [illegible] te toonen, dat niets mij te veel zal zijn voor het welzijn van Brussels ingezetenen. Uw toegenegen

LEOPOLD.

REDEVOERING, *uitgesproken door den heer* mr J. L. A. LUYBEN, *in de zitting van de tweede kamer der staten-generaal, van donderdag 23 juny jl.*

De aanbeveling en verdediging der wetten, welke aan onze beraadslagingen worden onderworpen, behooren, naar mijn gevoelen, nimmer tot onze verpligtingen, en kunnen mitsdien *zeer zeldzaam* de taak van een lid dezer vergadering worden. Dat de minister des Konings, die hier in naam der hooge regering de wetten verdedigt, derzelver apologie make, hiertoe is zijne excellentie geroepen en in ons midden gekomen. Wij integendeel hebben al den lof, welken wij aan eene voorgedragene wet kunnen verschuldigd zijn, aan dezelve bewezen, zoodra wij het door de regering verlangde woord *voor* hebben uitgesproken. Van dit beginsel uitgaande, herhaal ik, dat het *zeldzaam* onze taak kan worden, een wets-ontwerp, hoe goed ook, en waarin wij voornemens zijn toe te stemmen, te verdedigen. Dan, mijne zoo even gebezigde uitdrukking van het woord *zeldzaam*, voorspelt u edelmogenden reeds, dat ik den regel niet zoo algemeen stel, dat dezelve niet voor uitzonderingen zoude vatbaar wezen. Wel degelijk is ook bij mij de aangenomen regel aan uitzonderingen onderworpen, en het is juist ter gelegenheid van de discussie der onderwerpelijke project-wet, dat ik mij in die uitzondering bevind en de verpligting gevoel, om dat project, hoewel verre van volmaakt te zijn, te verdedigen, en zulks, omdat ik, *voor* deze wet stemmende, niet zoude schijnen inconsequent met mij zelve te zijn, als gestemd hebbende *tegen* de wet van den 2den april dezes jaars. Ik zal dus mijne uit te brengen stem, welke *voor* de wet zijn zal, beknoptelijk motiveren.

Het hoofdzakelijk bezwaar, dat bij mij tegen de wet van den 2 april jl. opwoog, was, dat men als maatstaf van het *quantum* der bij te dragen sommen had genomen den aanslag in het personeel over den jare 1830, voor eene betaling bij voorschot over 1831. Ik behoef hier de redenen niet te herhalen, welke wij daartoe bewogen; dezelve zijn nog versch in het geheugen van al de leden dezer vergadering, en bovendien globaal terug gebragt in eene nota, welke ik de eer heb gehad, in de eerste afdeeling voor de maand maart over te leggen, en die bij de processen-verbaal van de beraadslagingen der afdeelingen over het onderhavig ontwerp van wet is gedrukt. De eerste afdeeling had zich met mijn gevoelen, in die nota uiteengezet, vereenigd. Ook de overige afdeelingen der vergadering hadden bijna alle op de herstelling van dit bezwaar aangedrongen: en hoewel de regering, bij hare antwoorden op onze aanmerkingen in de afdeelingen, nog bleef persisteren bij het voornemen, om den aanslag van 1830 tot basis dezer gedwongene leening te behouden, heeft zij echter, op het vast besluit van diezelfde afdeelingen, om den aanslag van 1831 tot grondslag van dezelve te blijven verlangen, aan haar in de centrale afdeeling medegedeeld, dat voornemen laten varen. Dit heeft nu een mijner hoofdbezwaren tegen deze wet doen verdwijnen.

Van het welgevallen van dit eerste bezwaar is eene tweede verbetering in de wet voortgevloeid, namelijk, dat het gevaar van den contribuabelen tusschen zijn belang en zijn geweten in te plaatsen, aanmerkelijk is verminderd, omdat een ieder in het begin dezes jaars heeft kunnen berekenen, welke verteeringen hij met de ongelukkige staatkundige omstandigheden, waarin wij ons bevinden, konden overeenbrengen, en daarop zijnen uiterlijken stand wel zal hebben verminderd. Deze vermindering heeft zijnen aanslag in het personeel noodzakelijk meer in verband gebragt met zijn wezenlijk vermogen, en moet alzoo bewerken, dat, al waren er ook leeningpligtigen van een al te ruim geweten, deze veelal dan nog uit schaamte zullen worden teruggehouden, om den eed aan te bieden tot het bekomen van eene vermindering, welke de geheele wereld weet, dat hun niet toekomt. Ik verklaar voorts plegtig, dat ik, zonder deze verbeteringen, tegen de project-wet zoude hebben gestemd.

Als eene derde verbetering dezer wet beschouw ik het weglaten van § 2 van art. 9 des projects. Zoo zeer als ik het bij eene vroegere discussie doelmatig en regtvaardig oordeelde, dat die huisgezinnen, welke uit Belgie herwaarts zijn gevlugt en hier in het rustige noorden alle bescherming genieten, ook in de opofferingen behoorden te deelen, welke wij tot behoud onzer onafhankelijkheid, doen, even zoo zeer zoude ik mij beijverd hebben om eenen maatregel te bestrijden, die, om daarvan niets meer te zeggen, *de onbillykheid zelve* was, te weten, om de uit Belgie herwaarts verjaagde ambtenaren, volgens hunnen aanslag in het personeel over 1830, in deze gedwongene leening te doen bijdragen. Dit ware hen doen betalen naar den maatstaf van een vermogen, dat men algemeen weet, dat zij hebben verloren. Gelukkig heeft men dat ongelukkig denkbeeld losgelaten, en men zal deze menschen nu quotiseren naar hunnen aanslag van het personeel, dat zij moeten geacht worden zelven op den voet van hun tegenwoordig vermogen te hebben geschoeid, en alzoo moeten bij hen alle redenen van klagten dadelijk ophouden. De verandering, toegebragt aan art. 27 waarbij de heffing en de wijze van dezelve, met betrekking tot de voldoening der drie achtsten boven deze leening in hoofdsom, nader bij de wet zullen worden bepaald, is mede eene verbetering, welke mij met de geheele wet eenigzins heeft geconcilieerd.

Ofschoon dit alles als wezenlijke verbetering door mij is aangemerkt, moeten u edelmogenden echter niet denken, dat ik de wet boven alle redelijk kritiek verheven oordeel. Neen, edelmogende heeren, verre van daar; want het denkbeeld alleen, dat de regering hare onderhoorigen tot eene leening *dwingt*, was in minder benarde omstandigheden des vaderlands, meer dan voldoende, om aan deze wet eene afkeurende stem te geven. De grondslag *van het personeel alleen* heeft, ik erken dit, de zwarigheden, welke door eenige geëerde medeleden zijn geopperd en uiteen gezet, wel degelijk in zich, en zoude mitsdien in gewone tijden alleen voldoende wezen, om mij deze wet te doen afkeuren.

Dan, de tijd is ongelukkig daar, dat het axioma: *salus populi suprema lex*, moet gelden; en, zoodra de wet van de bepalingen, welke ik als onregtvaardig beschouwde, was gezuiverd, heb ik over zwarigheden van een secondair belang heen gestapt en zal mijne toestemming aan dezelve schenken. Ik zal dit te gereeder doen, omdat ik in de overtuiging deel, dat er gelden noodig zijn, en ik niet vreemd ben van het denkbeeld, dat de regering, indien deze wet wordt verworpen, tot maatregelen zal moeten overhellen, welke de natie nog veel gevoeliger zullen drukken.

Ik maak, in de goedkeuring dezer wet, te minder zwarigheid omdat de regering eerst nog eene *vrywillige leening* wil hebben opengezet; en het, naar mijn oordeel, niet onmogelijk is, dat door dat middel, nog eenige millioenen in de schatkist inkomen, welke de gedwongene leening of geheel zullen doen vervallen, of aanmerkelijk verminderen. Ik kan voorts niet zien, dat het openzetten van eene *tweede* vrijwillige leening eenige onbillijkheid, ten aanzien van de geldschieters in de *eerste* vrijwillige leening, in zich bevat. Wel is waar, dat zij door de bepalingen der laatstbedoelde wet de verwachting konden koesteren van eenmaal aanzienlijke sommen aan de renversalen te zullen winnen; doch dit is dan slechts eene ongeslaagde speculatie, waarvoor de regering niet verantwoordelijk wezen kan. Wat meer is, hebben zij, die voor groote sommen, naar aanleiding der wet van den 13 april dezes jaars, hebben ingeschreven, hun speculatie-doel eenigermate bereikt, dewijl zij hunne renversalen, *als gereed geld tegen tien ten honderd*, in de nieuwe vrijwillige leening kunnen uitgeven. In allen gevalle had de wet hun slechts 1 pCt. voor die stukken gewaarborgd, en dus vervalt zelfs de minste schijn van gepleegde onregtvaardigheid ten opzigte van de houders dier effecten. De vooropgeplaatste heropening der *vrywillige* leening, wel verre van een motief tot afkeuring dezer wet op te leveren, biedt mij dus integendeel eene reden te meer aan, om aan dezelve mijne goedkeuring te hechten.

Een geacht medelid heeft, als motief tot verwerping der heropening van de *vrywillige* leening, in het midden gebragt, dat zij, die in de eerste vrijwillige leening *niet* hebben ingeschreven, nu de straf niet behooren te ontgaan, welke daarop bij de wet van 13 april is gesteld. Ik moet dien geëerden spreker opmerken, dat vele onzer landgenooten, uit onkunde van hun wezenlijk belang, en, *omdat de leening niet lang genoeg heeft opengestaan*, niet hebben ingeschreven. Of dit straf verdient, laat ik aan zijn eigen oordeel over. Ik hoop dat diezelfde spreker zich in het vervolg in zijne voorspelling, dat er nog meerdere opofferingen van de natie zullen noodig zijn, zal tegengesproken bevinden. Ik hoop toch met een ander spreker, dat de folterende toestand, die onze landgenooten zoo gevoelig drukt, weldra zal ophouden. Ik hoop, dat onze geschillen met Belgie niet langer zullen worden *geprotocolliseerd*, maar door beslissende maatregelen afgedaan. Dat men mij wel

versta, *door beslissende maatregelen afgedaan;* echter niet door geweld van wapenen van onze zijde; want, indien het vuur des oorlogs in Belgie wordt aangestoken, vrees ik dat deszelfs vlam zich plotseling over geheel Europa zal verspreiden, en op eens verwoesten al het goed, dat een vijftienjarige vrede aan dat werelddeel in zoo ruime mate had geschonken. Ik hoop dus, dat de Mogendheden hunne tusschenkomst met kracht zullen bezigen, om aan Belgie, aan welks hereeniging met het noordelijk gedeelte des rijks *vooreerst* niet kan worden gedacht, eenen vorst te bezorgen, die de noodige vereischten bezit, om de aldaar bestaande woelingen tot bedaren te brengen, en daarbij de onderlinge geschillen met het noorden der Nederlanden, *zonder oorlog*, door afdoende maatregelen te termineren. Alzoo versta ik de door mij verlangde beslissing van de bestaande geschillen met Belgie. Dat deze beslissing spoedig verwezenlijkt worde, is mijn vurigste wensch, opdat wij heden voor de laatste maal het leed gevoelen, om onze grootmoedige natie met geene enorme buitengewone opofferingen te moeten bezwaren; want waarlijk eenmaal, en misschien spoediger, dan wij thans denken, zullen soortgelijke en wellligt andere geldelijke opofferingen bij die natie, hoe wel gezind ook, onmogelijk worden. Het is verder in de hoop van deze verwezenlijking eerlang te zien daargesteld, dat ik almede voor deze wet zal voteren.

Alvorens ik mijne rede sluite, verzoek ik u edelmogenden mij nog eenige oogenblikken uwe aandacht te vergunnen over een onderwerp, dat aan de onderhavige wet wel heterogeen is, doch aan mij zoo belangrijk is toegeschenen, dat ik deze gelegenheid, welke waarschijnlijk de laatste zal zijn, dat ik in onze gewone bijeenkomst van den jare 1830 op 1831, het woord zal voeren, niet mag laten voorbijgaan, zonder daarover in den schoot dezer vergadering eene uitboezeming te doen. Het geldt hier de eer en den goeden naam der provincie, welke mij naar deze vergadering heeft afgevaardigd. Ik zal zeer kort zijn.

Het is u edelmogenden allen bekend, dat een dagblad, hetgeen men half officieel mag noemen, onlangs heeft vermeld niet alleen, maar in *groote letters* doen afdrukken, eene zinsnede uit een verslag van den heer *van de Weyer*, aan het belgisch congres medegedeeld, waarin werdt gezegd, dat er afgevaardigden uit Noord-Braband te Brussel waren geweest, om de bezetting hunner provincie, door de belgische gewapende magt, te verzoeken, doch onverrigter zake hadden moeten terug keeren, omdat die magt toen nog zeer gering in getal was. Ik zoude op dezen laster met den blik van verontwaardiging hebben nedergezien, zonder daarover een woord te reppen, omdat het een *van de Weyer* is, die zich denzelven heeft veroorloofd, en ik de overtuiging heb, dat niemand in het noorden aan de assertien van dien man zal hechten. Ik ken mijne provincie ook wel in zoo verre, dat ik verzekerd ben dat, bij het strengste onderzoek, de opgegevene daadzaak *lasterlyk* zal worden bevonden, even als men het dezer dagen hoog op had, doch waarvan de uitkomst ijdel en zonder grond werd bevonden, met eene gedane arrestatie te Eindhoven, waarin vier voorname ingezetenen zouden zijn gecompromitteerd. Vier fatsoenlijke bewoners der stad Eindhoven waren voor handels- en familie-zaken naar Belgie geweest, troffen elkander, indien mijne informatien juist zijn, op hunne terugreis, toevallig te Hasselt aan, en besloten, om te zamen een rijtuig aan te nemen, dat hen naar hunne woonplaats zoude overbrengen. *Vier* inwoners van Eindhoven kwamen in *één* rijtuig van over de belgische grenzen! dit maakte natuurlijkerwijze onze waakzame politie gaande. Men arresteert hen, brengt hen naar 's Hertogenbosch over, en, na verhoor bij den opperbevelhebber der vesting, laat men hen in vrede huiswaarts keeren. Het heeft mij als afgevaardigde uit Noord-Braband, tot genoegen verstrekt, dat het nu toch ten duidelijkste is gebleken, dat men van de zijde der bewoners dier provincie dikwerf verstandhoudingen met de opstandelingen veronderstelt, welke van allen grond ontbloot zijn. Waren alle aan de Noord-Brabanders aangetijgde onderhandelingen met Belgie onderzocht geworden zoo als deze reizigers, dan had men bevonden, dat men het publiek, of met niets beduidende beuzelingen, of met lastertaal heeft getracht om den tuin te leiden, veelal om eene provincie in verdenking te brengen, welke, door hare kalme en standvastige houding in de eerste oogenblikken des heilloozen opstands van het zuiden, allen lof heeft verdiend. Ik zoude den laster van *van de Weyer* met eenen blik van verontwaardiging en een diep stilzwijgen hebben beantwoord, en alzoo kunnen ontzenuwen. Dan, de veelvuldige beschuldigingen, welke door eenige nieuwsbladen aan de provincie Noord-Braband zoo maar gratis zijn aangewreven, en bij een deel der natie weerklank hebben gevonden, dwingen mij om hier, voor de geheele natie, bij hare vertegenwoordigers, de onschuld dier provincie te verdedigen.

Dat hare ingezetenen niet dadelijk den uiterlijken geestdrift deden uitblinken, welke in de overige noordelijke provincien op de eerste mare des onheils doorstraalde, moet u niet verwonderen, indien gij slechts in aanmerking gelieft te nemen, dat zij eene provincie bewonen, welke langs alle kanten open ligt, en de in Belgie gepleegde buitensporigheden hun de gegronde vrees moesten inboezemen, dat, bij de eerste ostensibele daad van wapening of uitnoodiging tot tegenweer, hunne bezittingen aan de woede van plunderaars en brandstichters, die alle oogenblikken, zonder den geringsten tegenstand, over de grenzen konden komen, zouden ten prooi vallen. Ik vraag u edelmogenden, of mijne landgenooten, die zich in het eerste oogenblik allen stil en rustig hebben gedragen, verdienen, dat men hen lastere, zoo als, helaas! nog hedendaags geschiedt? Ik vraag u edelmogenden, of zij, die al de ongemakken en onaangenaamheden, met welke de bezetting eener provincie door een groot leger noodzakelijk gepaard gaat, bereidwillig en gelaten verduren, verdienen, dat men hen in de openbare opinie als vrienden der opstandelingen en muiters doe voorkomen? Het is te betreuren, edelmogende heeren! dat wij, die hen beter kennen, zoo iets moeten aanhooren; maar nog meer is het te betreuren, dat aan zulken laster bij de hooge regering schijnt te worden gehecht! Dit laatste leide ik af van den, naar mijn inzien, nutteloozen maatregel der verdubbeling van directeurs en kommissarissen van politie in steden en plaatsen, waar de van ouds in die betrekkingen fungerende ambtenaren zich genoegzaam beijverden, om de belangen der regering te behartigen. Ik bid u edelmogende heeren! gaat op de aantijgingen, welke men aan onze landgenooten van Noord Braband zoo roekeloos doet, niets af; raadpleegt de dappere krijgslieden, die tot dekking onzer grenzen de wapenen hebben aangegord; raadpleegt de amsterdamsche en andere hollandsche vrijwillige schutters, over de gedragingen en houding der Noord-Brabanders; maar hoort niet naar de beschuldigingen van verachtelijke wezens, die gaarne alles zwart maken, wier epidemische tong en pen alles besmetten, wat zij aanraken, en, in plaats van de blanke waarheid te vermelden met den zwadder van hunnen nijd, afgunst en eigenbelang, waarbij zich veelal nog lage vleijerij voegt, het papier bezoedelen, waarop hunne niet behoorlijk geconstateerde verslagen aan dagbladschrijvers en uitgevers van tijdschriften zijn geschreven. Ik herhaal het, hoort naar de verhalen van den dapperen krijgsman; dan ben ik verzekerd, dat mijne landgenooten zullen zijn geregtvaardigd; want ware moed en krijgsmans deugd zijn buiten staat te lasteren.

*** De Hoofd-Commissie tot inzameling en verloting van Kunst-werken, ten behoeve van het Vaderland, gevestigd te Amsterdam en Nijmegen, heeft het genoegen bekend te maken.

1°. Dat het getal der uit te gevene aandeelen in deze Loterij door haar bepaald is op 6000 stuks; echter [illegible] zich, om, zoo dit getal vóór den 10 julij 1831 [illegible] kogt, en er bovendien voor dien tijd, nog aanvragen [illegible] mogten opkomen, die aanvragen ten volle te voldoen.

2°. Dat tot dien tijd nog loten zullen verkrijgbaar zijn te *'s Hertogenbosch* bij denzelven correspondent Mr. *Jan Schouten*.

3°. Dat de trekking der Loterij, zonder wettige beletselen, door haar bepaald is, op woensdag den 20 julij 1831, en volgende dagen, in de groote Zaal van het locaal der voornoemde tentoonstelling.

PRIJZEN DER GRANEN.

'S HERTOGENBOSCH, 30 *Juny.*

Rogge,	*het nederlandsch mud,*	*f* 7-50 à 0-00,
Boekweit,		« 7-75 à 0-00,
Haver,		« 0-00 à 0-00,
Garst,		« 0-00 à 0-00,

Het nederlandsch pond boter. . . . . . » 0-80 à 0-70.
De drie nederlandsche ponden roggebrood 34 cents.

BEURS PRIJS DER EFFECTEN.

AMSTERDAM *den* 28 *Juny.*

			gebl.
NEDERL.	Werkel. Schuld. . . à 2½ pCt	37¼ à 38¼	38¼
——	Uitgestelde dito.	¾ à 13/16	25/32
——	Kansbiljetten . . . . *f*	14 à 15¼	14⅞
——	Schatk. bilj., groote.	85¾ à 87	86
——	Dito kleine à *f* 100	91½ à 92¼	91¾
——	Dito, dito à » 50	à	
——	Recepis., geldl. 1830, à 5 pCt.	72½ à 73¾	73¼
——	Vrijwillige Geldleening. » 6 »	80¼ à 81¾	80¾
——	Amortisatie-Syndikaat. » 4½ »	60¼ à 61¾	60⅝
——	Dito, dito » 3½ »	49¾ à 50¾	50¼
——	Anticipatie-billet. 1831. » 6 »	94½ à 95¼	95
——	Handel-Maatschappij . » 4 »	à	
FRANKRIJK.	Ins. op het gr. boek » 3 »	60 à 63¾	60¼
——	Certifikaten van dito . » 5 »	à	
RUSLAND.	Bij *Hope* en C. . . . » 5 »	86¼ à 87¼	86⅞
——	Bij dezelfde 1828 en 29 » » »	86¼ à 87½	86⅞
SPANJE.	Cert. van insch. gr. boek » » »	41½ à 42¼	41¾
——	Bijdezelfde te Amsterdam » » »	42½ à 43¼	42¾
ENGELAND.	geconsolideerde . . » 3 »		
NAPELS.	Certificaten		

'S HERTOGENBOSCH, bij de GEBROEDERS LANGENHUYSEN, drukkers en uitgevers.